

Elektronisk post

Utgitt av UNINETT-sekretariatet.

Trykk: Tapir Trykkeri

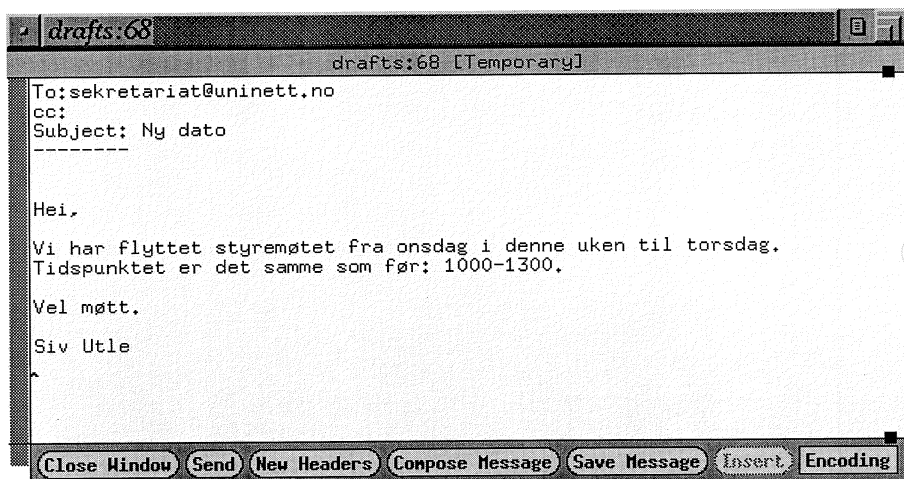

Hva er E-post ?

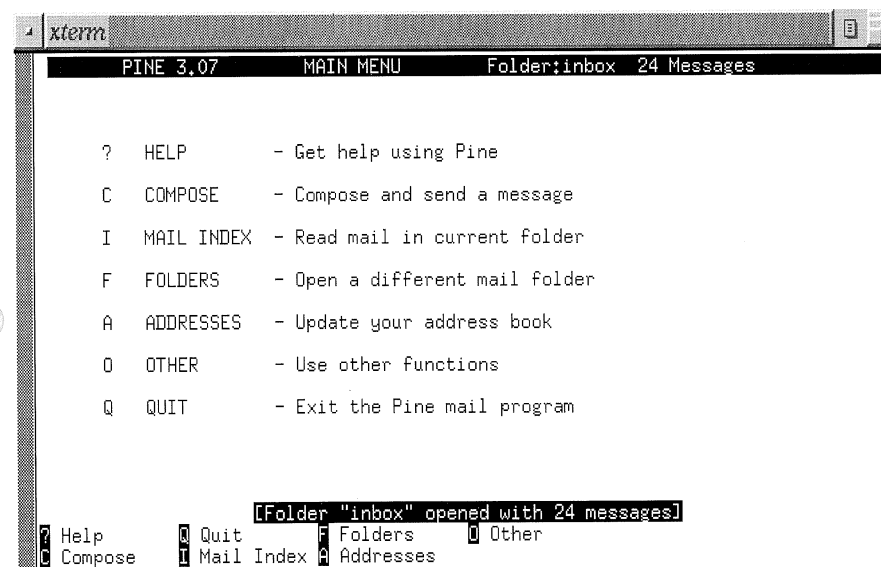
Elektronisk post er, i likhet med andre postsystemer, et medium for å utveksle ideer og informasjon. Posten sendes over et datanettverk, enten lokalt, nasjonalt eller internasjonalt. En bruker kan sitte på en terminal som er tilknyttet et nett, og sende tekst, bilder, lyd og formattert tekst til en annen nettbruker. Det er ikke mulig å utveksle fysiske objekter via nettet.

Hvorfor bruke E-post ?

- Noen mennesker er vanskelig å nå på telefonen.
- Å sende e-post tar kortere tid enn en telefonsamtale, og går langt fortere enn et vanlig brev.
- Meldingene går fra datamaskin til datamaskin og kan:
  - lagres
  - bearbeides
  - sendes viderepå en svært lettvinnt og enkel måte.

Over ser du et utkast (draft) til et brev i post-programmet MlXmh. Når du er ferdig med å skrive/editere, velger du send-knappen. Meldingen distribueres til alle i TO:-feltet.

Dette er postprogrammet, PINE. Postprogrammet gir deg mulighet til å lagre meldingene dine i ulike foldere, slik at du får et arkiv hvor det er lett å finne tilbake til gamle meldinger. PINE har MIME støtte, og er lett å bruke.

Hva kan jeg oppnå ?

- Du kan få tak i over 20 millioner mennesker over hele verden.
- Hurtig levering av meldinger som kan leses når det passer.
- Meldingen kommer frem i løpet av sekunder, slik at det er mulig å føre «samtaler» over e-post.
- Enkelt å sende post til flere mottakere samtidig.
- Tjenesten er gratis inntil videre.
- Effektiviserer arbeidet, og frigjør mye tid fra telefonen.

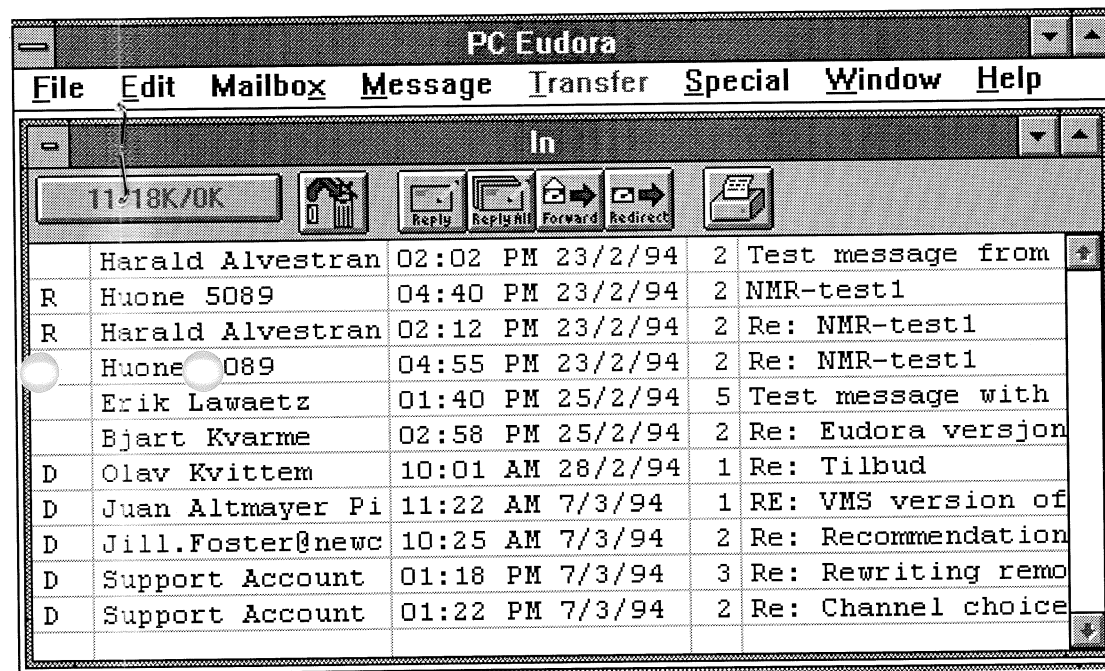
- Du slipper å gå på postkontoret for å hente og sende post. Alt skjer fra terminalen.
- Du kan sende faks rett fra terminalen din via UNINETT's faksportner.

Hvordan komme igang ?

Du trenger:

- En PC/ Mac som er koblet i nett.
- Et E-postprogram som er kompatibelt med det systemet som brukes innen UNINETT.
- Brukerkonto med E-post adresse.

E-postprogram ligger som «freeware» på mange ftp-tjenere i Internett: aun.uninett.no er en av dem.

"Eudora er et postprogram med MIME, som finnes for Mac og PC med Windows. Eudora inngår i UNINETT's oppringt-Internet pakke.

MIME

Nylig har en offisiell standard for elektronisk post, MIME, blitt foreslått. MIME-formatet tillater posten å inneholde grafikk, lyd og formattert tekst. Hvis du har et MIME kompatibelt postprogram, kan du sende mye mer enn bare ASCII-tekst. Det er viktig å påpeke at så lenge ikke begge parter har et MIME-postprogram, vil ikke utveksling av annet enn tekst forløpe smertefritt.

Bokstavene æ, ø, å skaper også problemer utenfor MIME fordi postoverføringsprotokollen i Internet ble laget for det amerikanske nettet. MIME tar hensyn til både norske og andre lands «særtegn», og vil forhåpentligvis bli standard i løpet av kort tid. Eksempler på MIME postprogrammer er EUDORA, PINE og MIXMH.

Distribusjonslister

En distribusjonsliste er et en-til-mange forum for utveksling av informasjon. Distribusjonslisten har en epostadresse som nettbrukere kan sende meldinger til. Meldingen blir sendt videre som ordinær elektronisk post til alle på listen. Distribusjonslister opprettes ofte for en gruppe nettbrukere som samarbeider på et felt, eller har en felles interesse.

UNINETT har en distribusjonsliste for spredning av informasjon og nyheter fra Internett. Hvis du er interessert, kan du sende en melding til nettinfor-request@uninett.no, og be om å bli satt på listen.

Adressering

Kjernen i all kommunikasjon er adresseringen. Det gjelder enten man skal sende e-post, bruke filoverføringstjenesten eller fjernoppkobling. Det finnes flere ulike nett som tilbyr elektronisk post, og de har som regel hver sin adressestandard.

Den mest utbredte er Internetadressen. Navnerommet i Internet er hierarkisk oppbygget. I roten av treet finner vi en rekke toppdomener, stort sett inndelt etter landegrenser. Norge har NO, Sverige har SE, unntaket er USA som har flere toppdomener inndelt etter virksomhet. Eksempler på det er EDU, som er undervisningsnettet, og MIL for militære foretak. Under toppdomenet har vi subdomener. Subdomener i Norge kan være UiB, UNIT, osv. Subdomenene kan være ytterligere inndelt, som oftest i avdelinger, eller etter geografisk beliggenhet av institusjonen.

Postadressen i Internet består av to deler: postboks og domenenavn.

postboks@domenenavn

Tegnet @ markerer skillet mellom postboksens navn og adressen. UNINETT anbefaler at eieren av postboksen bruker navnet sitt i adressen:

Fornavn.Etternavn@domenenavn.no

De fleste postsystemer utenfor Internet vil kunne fortelle deg hva du må gjøre for å sende post til en Internet-adresse. I UUCP-baserte nett kan du bruke en Internet-adresse direkte. Takket være portnertjenesten går postgangen mellom de ulike nettene knirkefritt sett fra et brukersynspunkt. Portnere er maskiner som fysisk er koblet til to eller flere nett. En portner kan protokollene som snakkes i nettene den er en del av, og kan også konvertere mellom dem.

Vil du vite mer ?

Denne brosjyren er en del av en serie om UNINETT og de tjenestene vi tilbyr. Du kan få tak i resten av brosjyrene på ditt regionale UNINETT-senter. Det finnes mye informasjon på UNINETTs egen infotjener, UNINETTINFO, som kan nås via gopher og ftp (aun.uninett.no). UNINETT gir ut en gratis informasjonsbulletin, UNINYYTT, kvartalsvis. Den finnes på alle medlemsinstitusjoner. Hvis du har noen spørsmål angående nettet, så ta kontakt med din lokale hjelpetjeneste.

UNINETTs demo-tjeneste

UNINETT har laget en demotjeneste for deg som vil ha hjelp til å lære å bruke tjenestene i Internettet. For å benytte demotjenesten skriver du:

telnet demo.uninett.no

På spørsmål etter brukernavn svarer du demo. Deretter er det bare å følge anvisningene på skjermen.

```
xterm
Merk: ALT DU GJØR VIL KUNNE LOGGES AV UNINETT PERSONELL for bruk i driften
av tjenesten. Dersom du ikke liker dette, velg "Logg ut" fra menyen straks.

For kommentarer, feilmeldinger, ris og ros, send en E-post til postlisten
demo-drift@uninett.no

Lykke til!

                                UNINETT demo ansvarlig
Trykk RETUR for å fortsette:
                                UNINETT Internett tjenester
-----
Valg Tjeneste                                     Terminaltype xterm
-----

1 Elektronisk post
2 Gopher informasjonssystem
3 Elektronisk katalog
4 World Wide Web infosystem
5 Konferansesystem (news)
6 Filoverføring
7 Skift terminaltype
8 Shell (For testing)
99 Avslutt demo

Trykk et tall og trykk Retur tasten: █
```

UNINETT demo-tjenesten er i drift. Her kan du prøve ut tjenester du gjerne ikke har tilgang til ellers.